

passie voor spoor

Nederlandse Vereniging van Belangstellenden in het
Spoor- en tramwegwezen

NVBS Afdeling Noord

Programma 2019

Bijeenkomsten in Leeuwarden, Buitenpost, Emmen, Meppel en Coevorden

Volg ons op Facebook : www.facebook.com/NVBSNoord

Heb je vragen? E-mail : noord@nvbs.com

Homepage: www.nvbs.com

Beste lezer.

Hierbij ontvang je het programma voor 2019, vol met leuke afdelingsbijeenkomsten van afdeling Noord. Net als afgelopen jaar hebben we ook dit jaar in de zomer periode een paar bijeenkomsten verplaatst naar de donderdag avond. Wel beginnen we op donderdagen voortaan een half uur eerder zodat we wat meer tijd hebben voor de spreker en een ieder ook weer op tijd thuis kan komen. Daarnaast hebben we dit jaar ook een extra bijeenkomst in Emmen op uitnodiging van de modelspoorgroep Zuid-Oost Drenthe, uiteraard zal hun modelbaan dan ook te zien zijn.

Wij nodigen jullie graag uit om vrienden en kennissen, waarvan je weet dat zij ook in het spoor en de tram geïnteresseerd zijn, mee te nemen naar onze bijeenkomsten. Zij betalen net als iedereen € 2,50 als bijdrage in de kosten van de zaalhuur, maar zijn verder niets aan de afdeling verplicht.

Wil je op de hoogte blijven van nieuwtjes, uitsapjes en wijzigingen in het programma, zorg dan dat jouw mail adres bij ons bekend is via noord@nvbs.com of kijk regelmatig even op onze Facebook-pagina <http://www.facebook.com/NVBSNoord>

Locaties van de bijeenkomsten:

Buitenpost: cultureel centrum It Koartling, Schoolstraat 31.

Meppel: Trias Kerkelijk Centrum, Groenmarktstraat 4.

Emmen: Modelspoorgroep Zuid-Oost Drenthe, Compagniestraat 10

Coevorden: Hotel Talens, Sallandsestraat 51.

Leeuwarden: NS gebouw Draaischiff, Wijnhorsterstraat 86.

Voor een route beschrijving naar de locaties in Emmen en Leeuwarden, kijk op de achterzijde van dit boekje.

Datums en locaties van bijeenkomsten in 2019:

Datum	Tijd	Locatie
Zaterdag 19 januari	13:30	Leeuwarden
Zaterdag 16 februari	13:30	Meppel
Donderdag 14 maart	19:30	Coevorden
Zaterdag 16 maart	13:30	Leeuwarden
Zaterdag 13 april	13:30	Meppel
Zaterdag 18 mei	13:30	Buitenpost
Donderdag 20 juni	19:30	Buitenpost
Donderdag 19 september	19:30	Coevorden
Zaterdag 19 oktober	13:30	Meppel
Zaterdag 9 november (extra)	13:30	Emmen
Zaterdag 16 november	13:30	Leeuwarden
Zaterdag 14 december	13:30	Buitenpost

Zaterdag 19 januari, De Draaischijf Leeuwarden, aanvang 13:30
Berliner Metamorfosen deel 1, John Krijgsman

John Krijgsman vertoont beelden bij een verhaal over de stad met vier sectoren, twee politieke systemen en twee metro- en trambedrijven, over een halve hoofdstad en een ommuurde vrije stad, over een gesplitste S-Bahn, over spookstations en twee Hauptbahnhöfe, over de Deutsche Reichsbahn die alle grenzen overschreed en over hoe alles na 1989 weer samensmolt. Vanaf het einde van de Tweede Wereldoorlog vond stapsgewijs een deling van Duitsland en Berlijn plaats, die werd voltooid met de bouw van de Berlijnse muur op 13 augustus 1961. Het openbaar vervoer moest zich aan deze omstandigheden aanpassen, wat leidde tot bijzondere en soms bizarre situaties. De presentator bezocht Berlijn en omstreken sinds 1973 meer dan honderd keer en maakte er zo'n 12.000 dia's en digitale opnamen van de stad en het railvervoer. In de afgelopen decennia ging hij vaak terug naar dezelfde plekken om daar keer op keer de veranderingen vast te leggen.

Zaterdag 16 februari, Trias Kerkelijk Centrum Meppel, aanvang 13:30
Oekraïne, een groot tramland, Karel Hoorn

Toen de Oekraïne op 24 augustus 1991 uit het verbond van Socialistische Sovjetrepublieken stapte verklaarde het zich onafhankelijk. Op 1 december 1991 bleek via een referendum 90 % van de bevolking het hiermee eens te zijn. Op tramgebied volgde het nog niet onafhankelijke land de Russische lijn met nieuwe Tatra- en KTM-wagens. De oorlog slokt veel geld op zodat vernieuwing van baan en materieel op een zacht pitje zijn komen te staan. Alleen de hoofdstad Kijiv kreeg nieuwe trams waarvan de laatste eigenlijk voor

Moskou bestemd waren. Overige steden verbouwen hun trams of maken gebruik van goede tweedehands Tatra's. De gehele dienst in Vinnitsa wordt nu met materieel uit Zürich gereden. Vanmiddag beelden uit alle tramsteden zoals ze er halverwege de 90-er jaren waren. U krijgt een volledig overzicht van de westelijk van de demarcatielijn gelegen steden gemaakt in de zomer van 2017.

Donderdag 14 maart, Hotel Talens Coevorden, aanvang 19:30

De Hannoversche Westbahn, Evert Heusinkveld

De “Hannoversche Westbahn”, tegenwoordig beter bekend als “Emslandstrecke”, werd gebouwd om de haven van Emden in het koninkrijk Hannover te verbinden met het Ruhrgebied in het koninkrijk Pruisen. Als eerste werd in 1855 het gedeelte Emden – Papenburg in gebruik genomen door de Hannoversche Staatsbahn. Papenburg – Rheine volgde enkele jaren later. Vele decennia reden treinen met ijzererts uit Zweden naar het Ruhrgebied. Kolentreinen gingen in omgekeerde richting. Tegenwoordig wordt het beeld bepaald door autotreinen van/naar Emden, ketelwagentreinen van/naar de raffinaderij bij Lingen en een enkele container trein. Bij liefhebbers van stoomtractie was het Emsland een dorado, tot de laatste stoomloc van de DB op 26 oktober 1977 in Emden buiten dienst ging.

Zaterdag 16 maart, De Draaischijf Leeuwarden, aanvang 13:30

La grande vitesse Française, Ambrosius Baanders

In Frankrijk is op dit moment ruim 2000 km hogesnelheidslijn in exploitatie met een kleine 500 treinstellen. Een indrukwekkend netwerk, waarop dagelijks met snelheden tot 320 km/h wordt gereden en dat toonaangevend is in Europa en de wereld. Het idee om veel sneller te gaan rijden kreeg vorm in de jaren '70, nadat in de jaren '50 de eerste technische proeven hadden geleid tot het wereldrecord van 1955 van 331 km/h. Deze ontwikkeling had tot doel markt terug te winnen op auto en vliegtuig. Dat leidde uiteindelijk tot de eerste lijn tussen Parijs en Lyon in 1981-'83 en vervolgens de opbouw van een indrukwekkend net. Dit jaar is er meer dan 100 km aan toegevoegd. Het

snelheidsrecord staat nu op 574,8 km/h. In het begin was het vooral een initiatief van de SNCF, later was vooral de Franse Staat de stuwende kracht achter de uitbreidingen. Een presentatie van niet alleen de 9 bestaande lijnen en de 12 materieeltypen, maar ook van de impact op het vervoer en de regionale ontwikkeling in Frankrijk.

Zaterdag 13 april, Trias Kerkelijk Centrum Meppel, aanvang 13:30

Van Bosporus naar Rode zee, Ron Couvée en John Tapking

In oktober 2008 maakte een groep van 42 NVBS-leden een reis naar Turkije, Syrië en Jordanië, waarvan *John Tapking* een uitgebreide film maakte. We beginnen in Istanbul met de Aya Sofia, Blauwe Moskee, Topkapi-paleis en de Bazaar en verplaatsen ons daar per tram, metro en de funiculaire. Met de veerboot maken we de oversteek naar het door de Duitsers in 1913 gebouwde treinstation Haydarpasa aan de Aziatische kant. Via Eskişehir en Ankara reizen we naar Adana, vlakbij de grens met Syrië. In Syrië bezoeken we Aleppo met zijn beroemde Citadel en Souq, de havenstad Latakia en de hoofdstad Damascus. Van Aleppo naar Damascus reizen we in een modern Koreaans treinstel. De werkplaats Cadem is een Walhalla voor de stoomliefhebber. Het is treurig, dat veel van de getoonde beelden van de Syrische steden in deze vorm verleden tijd zijn door de enorme verwoestingen gedurende vele jaren burgeroorlog.

Zaterdag 18 mei, It Koartling Buitenpost, aanvang 13:30

British railway steaming through the fifties & sixties. Hans van Poll

Over stoomtractie bij de Britse spoorwegen in de jaren vijftig en zestig aan de hand van dia's uit de collectie Colour-Rail. De Britse "steamscene" was in de naoorlogse tijd zeer gevarieerd. We treffen nog talloze locomotiefseries aan uit de vooroorlogse tijd van de Big Four, de vier grote spoorwegmaatschappijen die tot 1948 het beeld bepaalden: de London Midland and Scottish Railway (LMS), de London and North Eastern Railway (LNER), de Southern Railway (SR) en de Great Western Railway (GWR). Elk van deze maatschappijen had haar eigen, zelf ontworpen en gebouwde locomotiefseries, die in de eigen, vertrouwde regio dienst deden en niet of nauwelijks daarbuiten kwamen. In 1955 wordt een grootscheeps moderniseringsprogramma opgestart dat voorziet in een zo snel mogelijke afschaffing van de stoomtractie ten gunste van (in hoofdzaak) de diesel-locomotief en het dieseltreinstel; geëlektrificeerd wordt maar mondjesmaat. Wanneer begin jaren zestig dan ook nog Lord Beeching aan het roer van de spoorwegen komt en besluit om op grote schaal spoorlijnen te sluiten, gaat de ontstoming snel. Van de ca. 20.000 stoomlocomotieven is er twintig jaar later geen een meer over voor de reguliere dienst.

Donderdag 20 juni, It Koartling Buitenpost, aanvang 19:30

Vakantie in de USA. Henk van Joolen.

Vakantie in de USA, dat werd voor mij in 1989 waarheid. Met de trein van New York dwars over dit gigantische continent, waar een rit van twee uur dichtbij wordt genoemd, naar San Francisco, en dan per camper door een deel van Californië. In 1998 kon ik “op herhaling”, nu van Denver met een camper naar het noordwesten. Een land met een overweldigende natuur, alles lijkt daar net even uitgestrekter, groter en hoger dan in Europa. Maar ook een land met verscheidene museum-spoorbanen, spoo musea en natuurlijk met een uitgebreid spoorwegnet, voornamelijk voor vrachtverkeer. Een klein deel van dit alles wil ik u vandaag laten zien.

Let op: een avond bijeenkomst. We stoppen uiterlijk om 22:30, aansluitend gaan er treinen richting Leeuwarden en Groningen om 22:45. Het is slechts 4 minuten lopen naar de trein.

Donderdag 19 september, Hotel Talens Coevorden, aanvang 19:30

Von A bis Z, denkbeeldige treinreis in Duitsland, Sjoerd Bekhof.

Sjoerd Bekhof is bereid gevonden de avond over te nemen van Gerard de Graaf, die wegens verblijf buiten het land verhinderd is. Sjoerd toont een denkbeeldige reis door Duitsland. Een terugblik op vroeger is natuurlijk onontkoombaar, als is het om toch nog even terug te kijken dat de treinen met stoom reden. Dankzij de ‘Plandampftage’ is het een terugblik in een eigentijds decor. We realiseren ons dat in de afgelopen paar jaar veel is veranderd. Vooral het opkomen van treinstellen heeft geleid tot het verdwijnen van veel reizigerstreinen met locomotieven ervoor. In het goederenverkeer neemt de variëteit van de trekkrachten dankzij de toetreding van de vele particuliere

vervoerders toe. Helaas zijn de treinen eentoniger geworden dankzij de grootscheepse toepassing van containers en tankwagens.

Genoeg te zien om een indruk te krijgen van toen en nu.’

Zaterdag 19 oktober, Trias Kerkelijk Centrum Meppel, aanvang 13:30
Meebreng middag.

Zoals gebruikelijk, onze jaarlijkse meebreng middag. Heb je leuke foto's of filmpjes van treinen en trams of andere spoor gerelateerde zaken? Neem ze mee, het mogen oude foto's zijn, maar uiteraard ook van je laatste vakantie. Elke spreker krijgt ca 15-20 minuten om wat te laten zien. Graag wel even vooraf melden via noord@nvbs.com dat je wat meeneemt en welke apparatuur je nodig hebt.

Zaterdag 9 november, Modelspoorgroep Emmen, aanvang 13:30
Italië en Sicilië, Maarten van der Velden.

Deze middag gaan we een bezoek brengen aan Italië. We gaan flink terug in de tijd want de dia's die getoond worden zijn gemaakt tussen 1981 en 2011. Naast de FS bezoeken we ook nog een aantal particuliere bedrijven en we gaan ook een kijkje nemen op de eilanden Sicilië en Sardinië. Foto: Op 26 september 1998 reed nabij Torremuzza de E.636.299 van de FS met haar ballastrein over de langs de noordkust van Sicilië gelegen lijn van Messina naar Palermo.

Let op: deze locatie is bereikbaar met lijn 26 richting Coevorden, uitstappen bij halte Handelsweg. Ook is er in overleg met de modelspoorgroep vervoer mogelijk vanaf station Emmen-Zuid, houd daarvoor onze mailing in de gaten (noord@nvbs.com).

Zaterdag 16 november, De Draaischijf Leeuwarden, aanvang 13:30
Op smalspoor tot in de haarvaten van de Achterhoek, Jaap Nieweg.

De Achterhoek. Eigenlijk zegt de naam het al. Zeker als je kijkt naar de infrastructuur in de tweede helft van de 19e eeuw. Een achtergebleven gebied.

Vanaf 1881 worden daar stoomtramlijnen ontwikkeld, die uiteindelijk in 1934 tot het samenwerkingsverband Geldersche Tramwegen (GTW) leiden. Een verhaal over de stoomtramontwikkeling, de mensen die er werkten en de gebruikers.

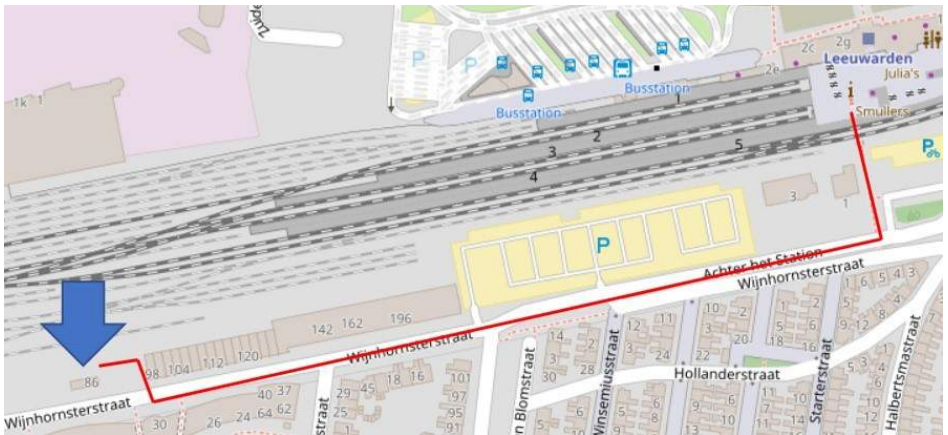

Zaterdag 14 december, It Koartling Buitenpost, aanvang 13:30

Spoorzoeken

Zoals gebruikelijk, sluiten we het jaar af met spoorzoeken. Welke spreker ons meeneemt en waarheen de reis deze keer gaat, blijft een verrassing.

Locatie NS gebouw De Draaischijf Leeuwarden: ga vanuit het station bij spoor 5 door het tunneltje, dan langs de weg rechtsaf langs Qpark P+R. Na de flat, naast huisnummer 98, rechts door het hek. Het gebouw staat naast het spoor (tankplaat), het hek gaat een half uur voor aanvang open, hier is ook gratis parkeerruimte.

Locatie Modelspoorgroep Emmen: Compagniestraat 10. Uitstappen bushalte Handelsweg. Ingang rechts achteraan het gebouw bij de blauwe deur.

